

Передплата

«РУСЛАНА» виноситься:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на звороть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.
За границею:
цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокое число по 10 сот.

РУСЛАНА

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш, а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми сердце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских св'ят о 5¹/₂ год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Дамбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереженя. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсіланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Новий міністер-президент а політичні сторонництва.

(+) Новий міністер-президент кн. Гогенльоге розпроцав ся на своїм становищі в Триєсті і обняв урядоване не лише яко президент міністрів по бар. Гавчу, але також міністерства внутрішних справ по гр. Біляндіті.

Вже та сама обставина, що кн. Гогенльоге обнимає обидва сі важні становища, вказує на се, що він бажає не лише кермувати політичними справами, але також в своїх руках мати управу адміністрації, котра в поодиноких краях австрійських вимагає відповідної новітчим потребам, відносинам політичним, національним, суспільним і економічним основної реформи. Як ми вже вчера замітили, є кн. Гогенльоге здавна і з переконаня прихильником загального права виборчого, котре на виразне бажане Корони має бути введене в Австрії і в Угорщині. Бар. Гавч уступив із становища, позаяк і фізична недуга его і нагромаджені політичні труднощі ослабили его сили. Одначе на своє місце порадив він Короні, покликати мужа з свіжими силами, з горячим переконанм внутрішнім, з богатим досвідом, зібраним на півночі, на полудні і на сході держави, мужа, котрий своїми особистими незвичайними прикметами уміє відразу підбити собі і найзавзятійшого противника. Нема отже сумніву, що кн. Гогенльоге

зуміє усунути сі труднощі, які стоять в дорозі виборчій реформі бар. Гавча.

Покликане кн. Гогенльоге на становище міністра-президента є справдешною несподіванкою, бо хоч его імя було також назване поміж можливими на се становище кандидатами, всеж таки особливо в консервативних кругах політичних числено майже на певно, що хто инший обійме керму державну. Колиж мимо тих сподівань, особливо консервативів, став при кермі кн. Гогенльоге, котрого само імя і відомі его переконання і засади означують певну і виразну програму, то можна се вважати доказом, що в найвисших кругах не бажують проволоти або ударемненя виборчої реформи, але рішучого єї переведеня.

Вже сама вість про іменоване кн. Гогенльоге міністром-президентом відбила ся прихильним відгомном посеред усіх майже сторонництв політичних і парламентарних. Німецькі сторонництва, котрі знають кн. Гогенльоге з урядованя в Чехах і на Буковині, віднесли ся симпатично до сеї зміни в міністерстві. Чехи, котрі з бар. Гавчом були в останних часах в добрих відносинах і з жалем прийняли его уступлене — як висловив ся др. Крамарж, — наслідком польско-шляхотско-шенерівської коаліції, покладають надії на те, що кн. Гогенльоге не схоче правити в Австрії проти чеського народу, що его урядоване буде справедливе і признасть чеському народови на основі законів належні їм права. Як будуть відносити ся до кн. Гогенльоге по-

лудневі Славяни й Італіяни, показує найкрасше ся обставина, що обидві сторони жалують за ним яко намісником Триєсту.

Цікава одначе річ, як віднесе ся до нового міністра-президента польске коло, головний противник виборчої реформи, котру має кн. Гогенльоге перевести яко першу точку своєї програми. Польска телеграма вислана зі Львова до Neue freie Presse вказує на те, що покликане кн. Гогенльоге, відомого з его діяльності на Буковині яко приятеля Русинів і явного прихильника загального права виборчого, не можна вважати корисною для кола польского подією і для того в поважних політичних кругах виринають сумніви, чи Поляки не занадто напинали лук і чи не занедбали хвилі, щоби здобути далекосяглі уступки у виборчій реформі.

З другого знов боку п. Абрагамович запевняє, що польске коло віднесе ся без упередженя до нового правительства, а ще инший член кола, котрого імени не названо, думає, що кн. Гогенльоге погодить ся з домаганями польского кола.

Із сего можна отже здогадувати ся, що проводирі польского кола будуть вимагати від кн. Гогенльоге такої виборчої реформи, яка би відповідала не основам справедливости, але інтересам Дідушицьких, Козловських ітн.

На таку реформу не може згодити ся кн. Гогенльоге, котрий є засадничим противником всякої кривди, несправдливості.

Швачка

або

оповіданє про те, як тяжко де-кому жити на світі.

(Дальше.)

Другого дня прийшла до Марусі й хозяйка. Знялась вона на 135 сходів і наважилась виректи прямо, аби спорознила за тиждець квартиру. Най заплачує належне та й з Богом; бо вона бо, хозяйка, знайшла собі постоялку другу — здорову й доразну, а з тою вже ваганини не буде.

От і ввійшла вона до Марусі.

— Гляньте, будь ласка, яка нечепура, — прогарчала: Так, не роздягаючись в одежі і спить собі на своїм поганім креселці. Он, свічка догоріла до кінця: чиж до нещастя далеко? крий Боже! Ні, таки прямо за двері; не кажучи й слова!.. Тай підійшла до Марусі.

А та на своєму креселці на — вповнину лежала. Голова їй схилилась на

груди; схудле, змарніле обличє бліде було й жовте, як віск; стусклі очи дивили ся страшно. На правій руці був перстенець, а коло неї спідниця від Талиної сукні лежала готовісенька! з ниткою й голка в ній стриміла.

— Що се, як вона спить не гаразд, тай бліда яка! подумала хозяйка, та мерщій з серця й гукнула: — Панно Марусю, панно Марусю! Гей! Чуєте, — вам кажу! — Навіть похнула її, але та й не поворухнулась.

Тоді тільки побачила хозяйка, що Марусі вже не до розмови, що вона уже мертва. От, налякала ся вона з разу та й кинулась геть, а далі отямилась трохи, надумалась, та й знов вернулась до Марусі. Взяти, переглянула всі єї мастки, обнишпорила всі закутки і схованки по стінах, всі шухлядки; але дастьбі було грошей, тай річи всі здались на покидьки. Хозяйка збрала всі ножиці, голник, навіть з мертвого пальчика у Марусі наперсток зняла й положила всьо чисто до

кишені. «З паршивої собаки, каже, хоч вовни смик!»

Глянула вона далі на патрет Андрія, подивилась на рамку, подумала, що не варт і гича, але про те і его пхнула до гурту в кишеню. В рамку ту вставила вона потім патрет другого пана неподібного, пикатого й вусатого, а патрет Андрія віддала своєму маленькому синові. А той, такий радий, мерщій намалював — накрутив на обличі Андрія якісь візерунки кумедні, а далі в часом взяв та й розірвав его геть, саме в попереку.

Ні сукніж маленької Талі, ні квіток, ні стяжок хозяйка не зачіпала. Догадалась вона зараз, що се всьо чуже, а що з ним здобудеш ще клопоту. А й справді, в дванадцятій годині за всім цим прийшов той самий льокай в золотих позументах, поклав всьо чисто в пуделя, навіть з голкою, що шила Марусю, та й поніс, куди слід.

(Конець буде).

ности і крутійства, а коли в згаданій телеграмі названо його приятелем Русинів, то се треба справити о стілько, що він як президент Буковини вважав Русинів рівноправними з волохким народом і не допускав до верховлади одного народу над другим. І на се можуть, і будуть і мають право Русини числити і задлятого витають також іменоване кн. Гогенльоге з справдешньою радістю.

Можна однак сподівати ся, що кн. Гогенльоге буде мати чималі труднощі в уладженню відносин Русинів до Польків. Але власне длятого повинна руска суспільність зрозуміти належно важне і досягле послаництво кн. Гогенльоге і обминати всего, щоби могло бути використане проти руского народу, щоби могло міністрови-президентови приспорити нових труднощій на новім його становищу. Не думаємо тим впливати на обмежене народного руху, на свободу висловлювання наших змагань поглядів, потреб і кривд. Навпаки, народний рух свободний є конечний і потрібний, але як ми вже нераз на се вказували, нехай він буде рішучий але поважний, як се личить культурній, зрілій політично суспільности. Не розятруванем національної або суспільної ненависти, не заколочуванем спокою або ворохобнею можемо причинити ся до національного і політичного подвигнення руского народу, а навпаки освідомлюванем широких верств народних, що до прав і обовязків горожанських, що до наших потреб і домагань національних і культурних можемо зробити з него могутний чинник політичний в державі.

Припускаємо іменно, що роковини знесення панщини, котрі рікрячно наш нарід обходить як народне святю, подадуть нагоду до народних маніфестацій і заяв, що в сей день по всіх громадах руский нарід подасть свій голос за розширенем політичних прав, за рівноправність своєю. Але нехай ці маніфестації будуть справдешнім народним святю і відповідно поважній хвилі поважними заявами, в котрих руский нарід повинен зложити докази своєї політичної зрілости, своєї культурности, своєї любови ладу і спокою. Такою маніфестацією можна заявити наші народні домаганя не подаючи оружя в руки тим, котрі раді би вкорочувати права і свободи руского народу, не насуваючи новому керманичови труднощій в переведенню діла так важного і для руского народу.

Зміна кабінету.

Нинішня Wiener Ztg. оголошує цісарске письмо, яким звільняє ся з уряду президента міністрів бар. Гавча і міністра внутрішніх справ гр. Биляндр Райдта, а іменує ся кн. Конрада Гогенльогего презесом кабінету і управителем міністерства внутрішніх справ. Заприсяжене нового кабінету відбуде ся в п'ятницю д. 4. с. м.

Відручні письма цісаря з сеї нагоди мають такий зміст:

Любий бар. Гавчу! Многократно посеред тяжких условин Ви послухали Мого візвання з власним запертем і патриотичною посьвятою. Особливо підчас послиднього періоду своєї діяльности Ви віддали великі прислуги своїми визначними змаганями задля привернення животиности державної ради. Ваше імя буде на завсїгди злучене з великою реформою основ держави. Висказуючи Вам Мою найгорячійшу подяку за Вашу неутомну і повну посьвяту діяльність і запевняючи Вас про Мою незмінну ласкавість, приймаю Ваше прошенє о увільненє з уряду президента міністрів і застерігаю собі на будуче Ваші дальші послуги.

Любий гр. Биляндр Райдт! На Вашу просьбу увільняю Вас з уряду Мого міністра внутрішніх справ і висказую Вам при сій нагоді, за Вашу знамениту службу для Мене і держави, виконувану з вірним відданем, Мою найгорячійшу подяку і найповніше признанє і застерігаю собі поновне ужите Вас в службі.

Любий кн. Гогенльоге! Іменує Вас моїм президентом міністрів для князівств і репрезентованих країв в державній раді і поручаю Вам управу мого міністерства внутрішніх справ.

Кожде з тих письм є заосмотрене датою 2. мая с. р. і повним підписом цісаря Франца Йосифа.

Вчера оголошено слідуючий урядовий комунікат: Державна рада відрочена вчера на короткий час і правдоподобно буде скликана на день 10. мая. Відрочене було доконечне з причини, що президент міністрів бар. Гавч предложив Короні свою димісію, а десигнований его наслідник Конрад кн. Гогенльоге Шілінгсфірст, уважав короткий промежуток часу потрібним для переведення доконечних при зміні президії міністрів кроків і заряджень.

Просимо відновити передплату.

НОВИНКИ.

— **Календар** В п'ятницю: руско-кат.: Децидерія; римо-кат.: Флоріяна муч. — В суботу: руско-кат.: Теодора еп. С.; римо-кат.: Пія V папи.

— **В 45. роковини смерти Тараса Шевченка** відбуде ся у Львові дня 17. мая 1906. в сали «Народного Дому» у Львові музикально-декламацийний концерт" заходом товариств: «Просьвіта», «Львівський Боян» і «Акад. хор Бандурист». В добірну програму концерту входять твори, які не були ще виконувани а іменно: С. Людкевич: «Кавказ» драматична кантата на мішані і мужескі хори в супроводі оркестри. — Н. Вахьянина: «Працане Степана» з опери «Купало», сольспів в супроводі оркестри. — Даргомижский: «Хори і хороводи» з опери «Русалка» на мужескі і мішані хори в супроводі оркестри. — С. Людкевич: «Під мурами Єрихону» на оркестру. В програму входять ще: вступне слово, декламация і хори мужескі. Безперечно, львівска громада буде мати нагоду вповні гідво помянути незабутого Кобзаря і зовсім не сумніваємо ся, що кождий громадянин радо посилить відсьвяткувати річницю смерти найбільшого сина України — безсмертного Тараса.

— **З кружка математ. фізичного тов-а «Академічна Громада».** В п'ятницю, дня 4. мая

о год. 9. рано відбуде ся в малій салі «Фізичного Інституту» (Длугоша 8. партер) відчитов. Никифора Садовского п. з. «Начерк теорії альгебраїчних функцій». — **І. Тиховский.**

— **Драматичний конкурс.** З кравового відділу дістаємо урядову оповістку про вислід руского драматичного конкурсу. З тої оповістки містимо лише зкінчене, бо про нагороджені твори і їх авторів ми вже доносили. В оповістці зазначено: П. Т. автори штук не відзначених нагородою, котрі не вказали кравовому відділові окремо адреси, під котрою твори їх мають бути звернені, сходять се тепер вчинити найдальше до кінця червня 1906, бо в противнім случаю зарядить краввий відділ отворене дотичної коперти і відослане твору під вказаною в ній адресою автора. Ненагороджені твори можуть бути до сего часу підняті також з архіва кравового відділу за вилегітимованем автора, зглядно особи ним уваженої до відобрания надісланого на конкурс твору.

— **Пожарні «Соколи»** в Лагодіві і в Погорильцях, перемишлянського повіта, засновано на статуті львівського «Сокола». Намісництво вже затвердило ссатут.

— **На Тарасовій могілї.** В третій день Великодних свят сего року — як доносить «Рідн. Край» — зібрало ся до 200 осіб на Тарасовій горі під Каневом, щоби помянути нашого великого Кобзаря в 45. роковини его смерти. Устроено там гарне святю з промовами, декламациями, співами хору і т. ин. Зібрані перебули на могілї ціле пополудне а вечером вернули човнами домів. Найбільше було селян з сусідних сіл: з Прохорівки, з Келеберди, з Ліплявого, з Койлова і з інших. Читаючи сю вістку, певно кождий радіє, що українські селяни так глибоко відчувають честь до свого народного генія.

— **В користь будови Бурси св. Володимира в Самборі** устроє виділ «Шкільної Помочи» фестив з фантовою лотерією. Ласкаві датки грошеві на сю ціль приймає скарбник проф. Теодор Біленький а фанти лотерийні катехит Михайло Ортинський. Справа будови рускої бурси в Самборі є пекуча, протю просить о ласкаву память — **Виділ.**

— **Виділовий курс в Ярославі.** У виконанню рішеня II загальних зборів членів філії Руск. Товариства педагогічного з дня 7. цвітня с. р. постановив Виділ тої філії отворити в Ярославі для учителів і учительок повітів: ярославского, цішанівского, переворского, ланьчущкого і рясівського приготавлючий курс до шкіл виділових а-I або II групи (група залежати буде від сего — до котрої більше зголосить ся кандидатів(-ок). Курс тревати буде від 15. липня до 15. серпня с. р. включно. Кошти удержаня враз з наукою будуть виносити около 70 К. Поданя без стемпля має ся внести найдальше до 1. червня 1906 під адресою підписаної філії, а на відповідь долучити марку за 10 сот. — З філії Руского Тов-а педагогічного: о. Киприян Хотинський голова, Юрий Шумский писар.

— **«Соніа» в Станиславі.** Крім тернопільської і стрийської філії львівського «Сокола» проявляє знатну діяльність також філія з Станиславі. В минулім році головою тої філії був др. Володимир Янович. Секцій і комісій було 3: пожарна, мундурова і будови дому. Уряджено один гімнастичний вечер з добрим успіхом. Рухові справи ведено в 8 годинах тижнево. Пожарна секция перевела 15 люстрацій пожарних філій «Сокола» в околиці Станиславова. Майно філії творило з кінцем 1905. р. 10.4.9 К, в чім вартість площі виносить 8.000 К, а готівка 1.079 К. Дійсне майно по потрученю 4.059 К довгів на площі виносить 6.360 К.

— **З «Львівського Бояна».** Виділ «Львівського Бояна» пригадує всім членам, що передконцертів проби відбувають ся правильно в второк і п'ятницю; тому взиває всіх членів, щоби являлись на пробах як в найбільшій комплекті. Найближша проба відбуде ся в п'ятницю 4. мая о год. 7. вечером точно. Хто з членів не явить ся по передконцертівих

